

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Incoronarea regelui Edward.

Sibiu, 11 August n.

În sfârșit poporul din Anglia a ajuns totuși să se facă părtaș de bucuriile ce le pôte oferî actul de încoronare a unui rege încunjurat de încrederea și iubirea supușilor sei, cum e actualul rege al celui mai puternic stat din lumea întrégă, regele Edward VII al Angliei.

Sâmbătă i-s'a făcut regelui Edward încoronarea în Londra; și s'a făcut cu mai puțină solemnitate sgomotôsă de cum era plănuită în rëndul trecut, când reprezentanții tuturor curților domnesci se adunaseră în Londra pentru a fi de față la această sârbătoare națională a poporului din Anglia, dar' au trebuit să plece earăși a casă, fără a fi vëdut actul încoronării și festivitățile începate cu acest act de mare însemnătate, fiindcă regele Edward se îmbolnăvise rău, atât de rău, în cât la nici un cas nu putea fi supus obosirilor începate cu actul de încoronare, — deci cu mai puțină solemnitate, dar' în mijlocul unei bucurii cu atât mai mari, manifestate din partea poporului englez când l'a vëdut deplin restaurat, întreg și sănătos pe acela, despre care numai cu câteva săptămâni în urmă se vorbea, că va trece neîncoronat la antecesorii sei de pie memorie, fiindcă om sănătos nu se va mai face din el.

Dar' s'a făcut. Știința medicală și voința dumnezeiască l'a redat întreg și sănătos supușilor sei, cari cu frenesie l'au aclamat când cu trei zile înainte de încoronare și-a ținut intrarea în Londra, precum și în decursul întregului act de încoronare. Pentru că regele Edward al Angliei e iubit de supușii sei. E popular.

Era o vreme când nu se putea afirma acest lucru. Ca moștenitoriu de tron, sub domnia glorioasă sale mame Victoria, care în curs de șezeci și trei de ani a condus cu cea mai rară înțelepciune destinele popórelor supuse casei domnitóre engleze, se depăr-

tase mult de obiceiurile engleze și nu dădea mari îndreptățiri la așteptarea unei bune conduceri de stat, când va fi să pună mâinile pe conducere.

Dar' lumea care astfel cugeta, s'a înșelat în vederi și prorocii, pentru că regele Edward VII. din momentul în care a intrat în moștenirea glorioasă sale mame, n'a mai fost moștenitoriu de tron de odinioară. Datorințele de Domnitoriu și greutatea responsabilității a făcut alt om din el.

Ca rege iubit de supușii sei și-a pus deci Edward VII. coróna Angliei pe cap, Sâmbătă, în catedrala abației de Westminster, iubit de supușii sei și stimat de întreaga lume civilisată, care lui îi atribue legarea păcii în nefericitul războiu din Africa-de-sud.

În scurtul timp al domniei sale, ca rege neîncoronat, Edward VII a dovedit că e doritoriu și iubitoriu de pace, e omul păcii, și această frumoasă și nobilă însușire l'a făcut mare și vrednic de stimă în fața întregii lumi civilizate.

Ca omul păcii domnescă deci și mai departe, — acum ca rege încoronat, — și facă tot posibilul, ca aceea ce a stricat și dărâmat acel nefericit războiu, să fie reparat de nou, ca viață nouă să răsără acolo unde nu mai rămăsese urmă de viață, și atunci istoria va vorbi despre el ca despre un adevărat domnitoriu mare, sub domnia căruia fericire și binecuvântare s'a revărsat asupra supușilor sei și asupra omenimei întregi.

Nu de domnitori cari rivnesc după cuceriri, isvorite din lacuri de sânge omenesc, ci de domnitori umani, iubitori de pace și iubitori de dreptate are trebuință omenimea de astăzi, și fiindcă regele Edward VII al Angliei a dat dovești în cursul scurtei sale domnii că e un astfel de domnitoriu, — lumea întrégă îi va dori, din incidentul încoronării sale, să pórte mulți ani în fericire coróna de rege al Angliei și de împărat al Indiilor.

Intâlnirea de la Reval.

În fața orașului Reval, pe mare, a avut intâlnire împăratul Wilhelm cu țarul Nicolae din Rusia, Mercuri în 6 August nou, în orele antemeridiane.

Acestei intâlniri, urmată nu mult după visita pe care o făcuse regele Victor Emanuel al Italiei la Petersburg, i-se dă mare însemnătate politică, cu atât mai virtos, că fie-care dintră domnitorii numiți avea pe lângă sine pe ministrul său de externe, cari în timpul cât au asistat suveranilor la manevrele marinei rusești, au conferat neconținut împreună.

Intâlnirea celor doi puternici împărați s'a făcut între următoarele împrejurări:

Pe la orele opt și jumătate s'a semnalat în Reval sosirea yachtului Hohenzollern, care aducea pe împăratul Wilhelm și în suita căruia se aflau mai multe vase de războiu. Yachtul Hohenzollern a fost arborat pavilionul imperial german. Când de pe yachtul Hohenzollern a fost zărit yachtul rusesc Standard, care avea arborat pavilionul rusesc, împăratul Wilhelm a dat ordin să fie descărcate treizeci de tunuri, pentru a saluta cu bubuiturile lor yachtul rusesc. Vasele cari erau în suita yachtului „Hohenzollern” au arborat acum pavilionul rusesc, ear' vasele rusești arborară pavilionul german. La salutul din partea germană, „Standard” a răspuns cu 33 bubuituri de tun. Pe yachtul rusesc s'a cântat imnul german, ear' pe cel german imnul rusesc. Țarul a invitat apoi pe împărat pe yachtul său. Cei doi suverani s'au îmbrățișat foarte cordial. Apropiindu-se cei doi împărați de flotila din port, din nou s'au dat saluturi cu tunurile. Cele două yachturi au ancorat în mijlocul flotei rusești, compusă în total de 15 vase de războiu și 15 torpiloare. Împăratul Wilhelm purta uniforma de admiral rusesc cu cordonul ordinului Andrei, ear' țarul purta uniforma de admiral german cu ordinul Vulturul-negru.

Țarul Nicolae a prezentat împăratului Wilhelm pe comandanții vaselor de războiu, ear' în urmă împăratul german s'a întors pe yachtul său, unde a primit visita țarului.

La dejunul de pe „Standard” împăratul Wilhelm a beut în sănătatea contelui Lamsdorff, ear' țarul Nicolae în sănătatea contelui Bülow și a contelui Eulenburg, o împrejurare care va da mult de gândit lumii politice, fiindcă până acum așa era obiceiul la astfel de intâlniri, ca fie-care domnitoriu să bea în sănătatea celui alt și în sănătatea casei lui.

Se vede deci, că greul chestiunilor ce erau de rezolvat cu ocaziunea acestei intâlniri era rezervat pe sâma cancelarului Bülow al Germaniei și pe sâma ministrului de externe Lamsdorff al Rusiei. De ce natură vor fi fost aceste „chestiuni politice de mare importanță”, cum le numesc „*Novoie Vremja*”, nu se știe încă; se asigură însă, că nu ating întru nimica schimbarea situației în Europa, ci se refer la cuceriri de teren economic în afară de Europa. Ziariul rusesc acum pomenit se exprimă de altcum asupra acestei intâlniri de domnitori în mod categoric într'acolo, că ea s'a făcut în interesul păcii europene, — o frasă pe care am auzit-o de atâtea-ori, în cât mai că va trebui să începem a nu mai pune prea mare pond pe ea.

Quos ego!

Civile Romei puternice de odinioară în frasa *quos ego* și concentra totă conștiința puterii și superiorității sale față cu — cei mai slabi de cât el. Bănăneanul fudul încă și are o frasă prin care exprimă tot ce un om încreșt voescă să afirme despre sine, ear' această frasă e: *cine mi-s, eu mi-s*,...

Incredere peste măsură transpiră și din aproape toți articollii publicați în foia kossuthistă „Független Magyarorszag”, încredere care nu cunoște respect nici față cu persóna cea mai sus pusă într'un stat monarhic. La omuleții acestia însă, temerari chiar și în a

FOIȘORĂ

Cine perde, câștigă.

de

Z. H. Rouy.

Se n'templă cu amorul ceea ce și cu averea. Tótă lumea nu pôte fi milionară, și tótă lumea nu pôte iubi femeia pe care o preferă. Dar' se obicinuesce omul cu amândouă foarte curând.

Fac acest prolog spre a vë explica cum m'am amoretat în 1895 de domnișóra F..., o fată minunată dar' fără vre-un farmec deosebit, și cum am visat un moment s'o fac soția mea.

Iată cum:

Domnișóra F... veni la vila lui Jacques Somerolles, unde eram găzduit în vara aceea, împreună cu un American „constructor de orașe”.

Să nu vi-se pară ciudat frasa, căci e vorba de unul din acei ómeni cari au profesiunea de a înființa orașe la granițele Statelor-Unite. Cu asta câștigă omul avere colosală sau perde și ce are.

Amicul nostru James Mortloc avuse norocul să câștige 150—200 milioane. Venia acum în călătorie de plăcere în Franța, cu fika sa și cu d-șóra F... Această din urmă, o fată de o familie foarte bună, ocupa postul de prietenă de încredere pe lângă Cecilia Mortloc, post ce-i aducea un salariu de 5000 dolari pe an.

Vëdând pe Cecilia, am creșt că nu există nimic așa de frumos pe pământ. Aureola ce dobândesce femeia în țările Nordului, acel păr blond, care desvóltă niște bucle ca torțele aprinse, acei ochi, cari își obțin colórea de la fluviile verzi și de la mările febrile, acea peliță, care face să pălescă florile albe de lotus, cameliile, iasomiile și norii de vară, tóte acestea în figura Ceciliei erau în doite printr'o armonie nobilă în mișcări și printr'o vioiciune de zină.

Vederea ei îmi produse melancolie, mi-a dat pentru moment vedenia unei fericiri ideale; dar' bietul moștenitor, cu un venit d'abia de trei mii de franci, avea óre dreptul de a iubi acea figură strălucitoare?

Totuși, fiindcă mă aflam în una din acele crize când creșt că vr'un D-zeu îmi impune să iubesci, în loc să-mi deschid inima Ceciliei, mi-am deschis-o amicei sale salariate, d-șórei F...

Această pără a primi amorul meu cu bunăvoință, astfel că într'o zi, pe când ne aflam în grădină, i-am propus să ne legăm existențele. Dar' ea era fată cuminte. Știa deja că resursele mele erau sêracicioșe. Mărturisii că în adevăr nu i displăceam, dar' găsii proiectul meu stupid, și după ce-mi zise câteva cuvinte bune, mă părăsi.

*

Am cășut pe un scaun din grădină. Observam cu desperare un apus imens, care prepara spectacolul amurgului; actorii erau gata: nori frumoși ce puteau reprezenta mii de peisagiuri admirabile, un lac mic care urma să reflecteze în apele sale nemșcate decorul cerului. Cu capul în jos oftam. Ochii mi-se umpleau de lacrimi.

De odată se presintă înaintea mea Cecilia. Ședă lângă mine și, după ce privi purpura apusului, îmi zise brusc:

— Sunteți trist, nu i așa? Ați vorbit cu amica mea?

— Da, răspunsei încet.

Mă privi; ochii ei îmi făceau rău — răul acela al frumșeții, care e nostalgia tuturor visurilor noastre.

— Nu vrea? reluă... vë găsește sêrac, sunt sigură... Pecat!... Amorul nu trebuie nici-odată să fie o tortură... Cei cari

iubesc ar trebui să fie iubiți... un instinct tainic ar trebui să atragă spre dînșii persóna iubită...

Privi norii gigantici ce acum se colorau, luând forme de munți, de riuri, de peșteri, de livezi...

— Nu există alegere în amor, răspunsei... Amorul e o forță ce duce pe om în mod inconștient spre o creatură óre-care.

— Cum? zise ea cu naivitate... Așa dar' amorul nu e o preferință?...

— Nici-odată... Dacă ar fi preferință, toți ómenii pe cari îi intâlniți v'ar iubi... Și totuși nimeni nu îndrăznește...

— Oh! esclamă ea surprinsă.

Pără a se cufunda într'o reverie, apoi după o óre-care tăcere:

— Nu vreți de sigur să ziceți că m'ați iubi?...

— Dacă nu v'ați iubi!... esclamaiu. Dar', ca să vë iubesc aș primi să mor în flórea tinereței mele!...

Atunci ea fugi, ușor, rîdând. Și acum ori-ce alt gând de cât la frumșeta ei mi-se depărtase din memorie.

Domnișóra... se schimbase într'o umbră depărtată, ce fugea. Viața mea nu mai avea de cât un singur scop, pentru care voiam să trăesc sau să mor...

acusa de parțialitate pe M. Sa împăratul și rege al nostru, frasa civelui roman nu pôte fi aplicată, din o miia și una de motive. Lise potrivește însă perfect frasa bănățeanului fudul: „cine mi-s, eu mi-s...” și dau și insult și terfelesc pe tota lumea....

Am dat deja atâtea spicuri din debuturile acestei foi (înființată abia de două luni și ceva), în cât cetitorii sigur că se vor aștepta să afle și aci spicuri despre batjocorirea cutărilor naționalități. Acum însă voinicii de la fôia lui Kossuth se ocupă chiar cu M. Sa și l'acusa că nici-odată n'a stat în ajutoriu Ungariei (adea magiarilor) și că rënd pe rënd ciontăză din drepturile ei — în favorul Austriei. Dar' eată, în traducere, cuvintele kossuthistei:

„Nici-când regele nu a stat în ajutorul Ungariei într-o a-și validita drepturile, a-și apăra interesele, a-și repara miserabila situație economică, și într-o a-și recăstiga independența, de-sine-starea, și demnitatea de stat a ei? Totdeauna regele numai atunci a întrevănit cu autoritatea sa mare și cu și mai marea-i influință, când vorba era, ca Ungariei, care și de altcum lunecă tot mai jos pe costă independenței și de-sine-stării sale, să i-se pôtă da împinsături puternice, pentru-ca cufundarea să-i fie mai repede și mai sigură“.

..... „La Ischl se ține sfat sub presidența regelui, că în ce chip s'ar puté revisul pactul (economic) și în ce chip s'ar puté lua de nou de la Ungaria avantajile acelea economice, în schimbul căror a fost impusă țerii cuota urcată prin decisi regescă.

„Și azi e deja peste orice îndoială, că le vor și relua și că din cërta în jurul pactului, care de șapte ani duréză, pe sêma Ungariei nu rămâne alt-ceva de cât cuota urcată și acea incommensurabilă nenorocire, că în privința economică rămâne încătușată Austriei și pe mai departe.

Și toate acestea sunt așa pentru-că regele voesce să fie așa, și pentru-că el e de credință că are drept să pretindă de la Ungaria, ca ea să reziască la nouă viață putredul organism de stat austriac. Regele crede că are drept să taie de nou și de nou în vinele Ungariei, ca să ducă sânge prôspet în vinele uscate ale Austriei, și poporul magiar încă tot se mai tirăie pe burtă în marea-i loialitate și încă tot de la tron își așteptă fericirea, ca-și-cum Kossuth Lajos nu ar fi spus națiunii deja înainte de asta cu 43 de ani ca vecinic sfat:

Loialitate?! Incredere?... Dar' numai pentru noi e zadarnic scrisă istoria?“

Le-am scos acestea din primarticolul „Regele și pactul“, publicat în numărul de Joi, 7 August st. n., al ziariului „Független Magyarorszá“, pentru-ca lumea să le știe!

Avertisment!

Sub titlul acesta scrie „Revista Economică“, numărul din urmă 32, următoarele:

Am avut de la fondarea acestei Reviste încôce adese-ori ocaziune a ne ocupa cu atacurile nejustificabile, îndreptate în ziaristica maghiară contra băncilor noastre și în general contra băncilor naționalităților. Am creșut, că atacurile acestea sunt incidentale, provocate de cine știe ce capete înfărbinate, pentru cari progresul economic al unei însemnate părți a populațiunii acestei țări este un spin în ochi. Casul ce l'vom releva în cele următoare însă ne arată, că agitațiunea contra institutelor de bani ale naționalităților nu se face numai prin articoli de ziare, ci și prin corespondențele particulare ale unor „institute“ din capitală, cari spre a și ajunge supremul din cap, — „Geschäft“-ul — apelază, dacă cere lipsa, și la patriotismul solicitorilor de bani.

Eată casul.

La îndemnul unui cunoscut al său, un Român inteligent s'a adresat nu de mult pentru contragerea unui împrumut hipotecar cu amortisare, către institutul care pôtă sfôrăitorea firmă „Ingatlan- és jelzálog-forgalmi-intézet“ din Budapesta și care își face în permanență reclamă în jurnalele din capitală și provincie, că este cel mai mare și singurul institut din monarchie, provăduț cu recomandățiuni autentice de la autorități, corporațiuni și proprietari de frunte etc. Împrumutul cerut s'a votat cu 8% interese și pe lângă condițiunea, ca mijlocitorul să primescă sub titlul de proviziune o sumă însemnată de bani. Ingrozit de mărimea proviziunii, ear' de altă parte fiind nedumerit asupra celorlalte condițiuni sub cari s'a votat împrumutul, ba ce este mai mult, nesciind nici firma viitorului său creditor, omul nostru a refuzat plățirea proviziunii și a cerut restituirea actelor înaintate. Spre a nu scăpa din mână clientul bun de muls, institutul mijlocitor a început cu capacitările, scriind: „Înainte de a Vă retrimite actele, ne ținem de datorință a Vă atrage atențiunea, că ceea-ce economisăți la proviziunea cerută de noi, nici pe departe nu stă în proporțiune cu pierderea ce o veți avé în urma acestei economii.

După-ce institutele de bani din patrie și în special cele din capitală iau de basă la prețuire suma înșutită a contribuțiunei de pământ, încuviințând împrumuturile numai până la jumătatea aceleia, Dvóstrě, care plătiți contribuțiune puțină, nu puteți primi de cât o sumă de tot minimală; ear' după-ce noi ne angajăm a Vă esopera o sumă cu mult mai mare, intervențiunea noastră nici nu se pôte de ajuns aprecia.

Ear' ca să prevenim eventualitatea, ca Dvóstrě să fiți necesitați a usa de creditul vre-unui institut de bani de al naționalităților (pôte este de prisos să spunem: de ce?) și de altă parte, ca să Vă dăm o probă de bunăvoință ce o arătăm totdeauna față de comitenții nostri: reducem proviziunea noastră la

De-odată se auđi lângă noi o voce grósă. Văđuiu pe milionariul american, negru ca un cărbunariu de fumul automobilului său, cu ochii acoperiți de niște ochelari albaștri.

— Cecilio, strigă cu un rîs sgomotos.... îl vrei p'asta de bărbat?

Fata, înfiorată, lăsă ochi 'n jos și răspunse încet:

— Da, tată.

Ți-l dau! esclamă triumfător fondatorul de oraș. Are să fie un tovarăș minunat în preumblările mele....

Și întorcînd spatulele ne lăsă singuri, căci une-ori era destul de delicat în manie sale.

Și, pe când o priveam într'un delir de amor, ea-mi zise arătându-mi umerii largi ai tatălui ei:

— Iată cum face toate lucrurile pe lumea asta.... ômenii, ca și miliónele, nu-i pot rezista.... E un Dzeu!....

— Da, e un Dumnezeu! esclamaiu cu entusiasm.

Și într'adevăr, dac'ași fi păgân, ași pune în locul lui Jupiter Olimpianul un Dumnezeu îmbrăcat în cojoc, prăfuit din cap până 'n picior și ținînd în mână, în loc de trăsnet, cârma unui automobil.

K 135, (la un împrumut sub K 4000, cu 8%! — Red.) și sperăm că acum veți fi chiar pentru aceea de acord cu propunerile noastre, ca în modul acesta să aduceți un sacrificiu pe altariul patriei noastre iubite“.

Iată cu ce apucături se lucră contra băncilor noastre cinstite și pe ce cale voiesc să-și câștige clientelă bună de exploatat unii gheșeftari fără suflet și vênători de proviziuni. Casul relevat este cu atât mai revoltător, cu cât persóna căreia au fost adresate cuvintele de sus, după poziția socială, ce o ocupă, face parte din conducătorii naturali ai poporului nostru. Efectul scrisorii amintite a fost, de altcum, tocmai contrar celui așteptat din partea scriitorului, căci jignit în sentimentele sale românesce, respectivul și-a cerut documentele înapoi și a căutat a-și acoperi lipsa din altă parte și fără nici o proviziune.

Suntem siguri că acest cas nu stă izolat; de aceea atragem atențiunea băncilor noastre și a tuturor factorilor chiămați, ca la ocaziune dată să avertizeze poporul de a intra în legătură cu firme obscure și cari nu au alt scop de cât esplotarea lui, când aci a casă își pôte acoperi trebuințele de credit mult mai iute și sub condițiuni mult mai avantajoase.

Nr. 4953/Plen.

Cerculariu

cătră membrii sinodului protopresbiterial electoral al tractului Iliei.

Prin ordinul consistorial din 13 Iunie 1902 Nr. 4953 Plen. fiind numit comisariu consistorial pentru convocarea și conducerea sinodului protopresbiterial al tractului Ilia, menit a face alegerea de protopresbiter, în vîr-tutea §-ului 16 al regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter prin acêsta convoc pe membrii ordinari și ad hoc ai sinodului la ședința sinodului pentru alegerea de protopresbiter pe ziua de Vineri în 16/29 August a. c. dimineța la orele 10 în biserica noastră din Ilia.

Membrii comitetului protopresbiterial sunt poftiți a se întruni în ședința Joi în 15/28 August a. c. după amiază la orele 4 în cancelaria oficiului protopresbiterial, spre a sêvêrși lucrările normate în § 14 al regulamentului provocat.

Sinodului electoral va premerge celebrarea oficiului divin împreună cu chiămarea duhului sfânt, la care sunt prin acêsta invitați toți membrii sinodului.

Sibiiu, 28 Iulie 1902.

Mateiu Voileanu
comisariu consistorial.

Conferențele învățătoresci.

Cercul Branului.

(Fine).

Ședința a IV-a (2—4¼ ore p. m.) Prezenți toți membrii afară de 3.

Se pune la ordinea zilei raportul comisiunii alese în ședința I-ă pentru examinarea și stilisarea definitivă a teselor ce rezultă din lucrarea asupra propunerii studiului geografiei, prezentată de dl N. Pană. Referent Vas. Muntean.

După cetirea raportului comisiunii, conferența stabilește următoarele principii conducătoare la tractarea studiului geografiei:

1. Să se deprindă elevii a desemna lucrurile din apropierea lor, și pe temeul acestora a-și câștiga noțiuni clare geografice.
2. Să se purcedă de la intuițiune la noțiune (de la cunoscut la necunoscut).
3. Să se purcedă de la lucrurile din apropiere la cele din depărtare.
4. Să se propună elevilor numai aceea ce e esențial și neapărat de lipsă.
5. Învățătorul să se convingă prin întrebări, dacă elevii au priceput în adevăr noțiunile predate?
6. Să se deprindă elevii a reproduce singuri lucrurile observate, și cunoscințele câștigate să le pôtă preda limpede.
7. Să se pună pond pe dezvoltarea simțului estetic și a judecății drepte.

8. Cunoscințele geografice câștigate să se fortifice și să se facă proprietate permanentă a sufletului școlarilor, prin repetițiuni.

Ca mijloc, de cari învățătorii au a se folosi la propunerea studiului geografiei, se recomandă din partea conferenței:

1. Intuițiuni în natură ori pe chartă.
2. Desemnuri plastice.
3. Desemnuri pe tablă.
4. Recusite geografice școlare, și anume: mapele, globul, lunariu, telurin, etc.
5. Tablouri geografice de ținuturi (peisage), scene din viața omenescă, rasele omenesci, și altele.
6. Manualul.
7. Unde permit împrejurările școlarii să-și procure și atlase de mână.

Se pune la ordinea zilei raportul comisiunii însărcinate cu studiarea temei puse de Pr. Ven. Consistoriu Archidieceșan: „Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferențele inv. din anul 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale?“ Raportor Bart. Bude inv. în Zernesci.

În urma cetirii acestui raport și după o desbatere la care iau parte Nic. Pană, I. Băncilă, G. Butnar, V. Bica și Vas. Muntean, conferența aduce următoarele concluse:

1. Tôte ocupațiunile laterale, precum economia de câmp, de vite, cantoratul, agentura, etc. împedecă mai mult sau mai puțin pe învățător la împlinirea consciințioasă a chiămărei sale.

2. Motivul principal, care îndemnă pe învățătorii a lua asupra lor și asemenea ocupațiuni laterale, este salarisarea nesuficientă și prin urmare lipsa mijloacelor corêspundătoare de esistență.

3. Conferența rógă pe P. Veneratul consistoriu să binevoiască a întreveni pe lângă comunele noastre bisericesci, pentru ameliorarea situațiunii materiale a învățătorilor în interesul bine înțeles al învățămîntului.

Comisiunii care a prezentat raportul i-se aduce mulțămîntă protocolară pentru activitatea sa.

Nefind gata cu raportul seu comisiunea aleasă în ședința a III-a pentru studiarea propunerilor cu privire la planul de învățămînt din studiul geografiei, făcut din partea corpului inv. din Rîjnov, conferența purcede la discutarea imediată a acestor propuneri.

În urma unei discuțiuni la care au luat parte mai mulți membri ai conferenței, propunerea relativă la materialul din anul I, II și III de școlă, punându-se la vot nu se primește, și conferența decide a se păstra și mai departe împărțirea materialului prescriș în normativul școlar din anul 1882.

Propunerile relative la distribuirea materialului din studiul geografiei pentru anul IV, V și VI, cari nu diferă în mod esențial de prescrierile normativului, se primesc.

Comisiunii însărcinate cu elaborarea acestui raport i-se aduce mulțămîntă protocolară. Se pune la ordinea zilei propunerea parochului I. Hamzea, făcută în ședința I-ă, ca pe viitor pe lângă eventuali prelegători însărcinați cu elaborarea vre-unui tractat teoretic să se designeze totodată și o a doua persónă, care să facă critica și eventual să completeze lucrarea înaintată. — Conferența primește propunerea, hotărînd, ca pe viitor să se pună în esecutare cele cuprinse într'însa.

Cu acestea ședința se încheie, anunțându-se proxima ședință pe ziua următoare la orele 8.

Ședința a V-a (20/IV 8—12¼ ore a. m.) Prezenți toți membrii afară de 3.

Exprimându-se din partea mai multor membri temerea că față cu numărósele ocupațiuni oficióse ale învățătorilor va fi de tot greu a se satisface prescrierilor cuprinse în circulariul Prea Veneratului consistoriu din 7/VII 1901 Nrul 463 școlar cu privire la inducerea schiței detaliate a fie-cărei prelegeri din fiecare despărțemînt în cronica școlară; — se aduce următorul conclud:

Conferența constatînd greutatea de a esecuta cele cuprinse în cerculariul P. Veneratului consistoriu din 7 Iunie 1901 Nrul 463 școlar cu privire la purtarea unui protocol special pentru introducerea schițelor materiilor propuse cu fie-care despărțemînt, rógă pe P. Veneratul consistoriu să binevoiască a absolve pe învățătorii de introducerea detaliată în aceste protocoole și a le reduce

Și pe când la apus amurgul roșea orizontul, pe când Venus apărea pe firmament mare cât o lună mică, simțiam că ași preferî nenorocirea să iubesc pe Cecilia fără nădejde, de cât fericirea de a iubi pe domnișóra F... și a fi iubit de dînsa.

*

Trecu o lună. Întreprindătorul american prinsese ôre simpatie de mine? Era un om aspru și neobosit. Mă tira cu automobilul său dealungul șoselelor, sub arșița înăbușitoare de la amiază sau în nopțile palide iluminate de lună.

De multe-ori ne însoțea și Cecilia, mai ales sêra, când dealurile devin de un albastru mai închis și adierea învioréză apele și plantele parfumate. Imi permisesese să o iubesc și o iubeam. Dar' nu aveam nici o nădejde. Fata atât de dulce se purta față de mine, cu familiaritatea obicinuită a americanilor, și prin conduita ei opria ori-ce destăinuire.

Intr'o sêră ne coborîsem de pe automobil. Am dat Ceciliei brațul și pășiam liniștiți pe panta dealului, întră două țărini de mac.

Leșinam simțind mîna-i micuță sprijinită de brațul meu și pe când vorbiam, tăcuiu de o dată. Voiu fi fost pôte palid, mîna-mi tremura, 'mi închipuiam că însăși Cecilia era turburată. Venise ôre momentul cel mare? Trebuia ôre să îndrăznesc?

obligământul la purtarea cronică școlare de până acum.

La propunerea inv. Vis. Bica conferința decide: A se alege o comisiune, care în conferința viitoare să prezenteze o recenziune asupra materialelor de învățământ din materia ce se va tracta în această conferință.

Ca membri în această comisiune se aleg d-nii: Vasile Muntean, Nicolae Pană și Visarion Bica.

Se procedează la alegerea unei comisii permanente de 3 membri, care va avea să studieze starea învățământului și trebuințele școlilor populare din cercul Branului și a face în privința acesteia propuneri conferinței viitoare.

Ca membri ai acestei comisii se aleg d-nii: Bartolomei Bude, Romul Cârstoilean și Nicolae Runcean.

Terminându-se obiectele puse la ordine zilei, Dl. comisar consistorial mulțamește membrilor conferinței pentru ordinea observată în decursul desbaterilor și le recomandă a pune în aplicare principiile și mijloacele constatate de bune în urma acestor desbateri.

Totodată exprimă mulțămirea conferinței pentru buna primire de care i-au făcut părtași poporenii noștri din comuna Cristian și în deosebi aduce mulțămiri dlui paroh local Virgil Pop, care n'a pregetat a lua parte la toate ședințele conferinței.

Membrul N. Muntean exprimă dlui comisariu consistorial mulțămirea conferinței pentru tactul și modul corespunzător cu care a condus-o.

Cu acestea ședințele conferinței pe anul curent se încheie. V. M.

NOUTĂȚI

Procesul „Cărții de Aur”. Dnul T. V. Păcățian, autorul și editorul „Cărții de Aur” a fost citat astăzi de urgență înaintea judelei de instrucție de la tribunalul din loc, dl Gódrí Sándor, pentru a răspunde, pe lângă unele întrebări de mică importanță, încă și la întrebarea, dacă primesce sau nu răspunsabilitatea pentru cele cuprinse în „Cartea de Aur” vol. I, pentru care i s'a intentat proces de presă?

Domnul Păcățian a declarat, că după ce cartea sa nu e alta de cât o simplă adunare de documente și date istorice, pe cari nu dsa le-a compus, ci așa le-a aflat publicate la alții, — ca autor nu poate primi nici o răspunsabilitate pentru cuprinsul cărții, ci răspunsabilitatea poate să cadă asupra sa numai pentru editarea cărții.

S'a dresat proces verbal despre declarațiunile făcute, și cu acesta cercetarea în procesul pentru „Cartea de Aur” e terminată. Actele vor fi trimise acum la Cluj, pentru-ca procurorul să-și formuleze — *acusa*.

Logodnă desfăcută. Se comunică în mod oficial, că logodna Archiducesei Maria Anonciata, fiica răposatului Archiduce Carol Ludovic, fratele împăratului și regelui Francisc Iosif, cu Ducele Siegfried de Bavaria, a fost desfăcută prin consimțământ reciproc.

Toți sunt unguri! Comerciantul Ioan Cătean din Brad a trimis ziariului kossuthist „Független Magyarországnak” următoarea declarațiune: „La cele publicate în Nr. 133 și 135 c. v. fac cunoscut că sub numele *Kutyán János* esista firma tatălui meu; ear' a mea firmă e *Ioan Cătean*, căci *Cătean* îmi e adevăratul nume patronimic, în cartea de botez și în documentele mele. Când prin circulariu am făcut cunoscut adevăratul nume al firmei mele tuturor acelor cu cari am legături de afaceri, nu am făcut-o cu scop de a demonstra cu numele meu, nici ca să ofensez pe cineva, ci numai pentru-ca toți aceia cu cari stau în relațiuni de comerț să știe numele adevărat. Cred și sper, că în patrie liberă cetățenului liber îi este permis și are drept să se folosească de adevăratul seu nume: buna-cuvînt și caracterul o pretind această.

Numitul ziaru publică declarațiunea această însoțită de comentariu șchițat, în care de nou bate câmpii „fanatismului orb, de care sunt dominați în întreaga lor ființă toți românii radicali, cari ar sorbe pe magiari într-o lingură de apă („magyarfaló”), ai Daco-României etc., ear' la urmă, cu provocare la Nagy Iván, Reső Ensel Sándor și la Barfiu (!) zice că *Cătean* e derivat de la cuvântul magiar *Kut* (fântână), deci e de

origine magiară, că protopopul unit Ioan Cătean din Săcădate nici nu negă, că strămoșii sei au fost magiari (!) și au locuit în *Cut*. (Deci *Căteanul* care ține la romanitatea strămoșilor sei, își are numele de la cuvântul unguresc „*Kut*” (fântână), ear' cel care „nu negă că strămoșii sei au fost magiari” (sireac protopop român!) își are numele de la numele românesc al comunei *Cut*. — (Consecuență!!) „Că românii din *Cut* au fost toți magiari, nici nu e lipsă să dovedim: ex-emplu cele mai distinse familii române, cari și acum se numesc cu numele curat magiar, *Kolbászi*, *Horvath*, și alții” — (N'au fost magiari nici-când strămoșii familiei Colbasi, ci români. Numele lor a fost „*Călbéza*”, din care urmașii au făcut Colbasi. Ear' la aserțiunea că strămoșii tuturor românilor din *Cut* au fost magiari, sigur că *Dr. Dăian* protestează din toate părțile, zice înțeleptul de la fôia kossuthistă, apoi încheie cu somațiunea ca toți magiarii cinstiți să se ferească de prăvălia lui Ioan Cătean, cum te ferești de un lepros.

Post de notariu. Cu termin până la 20 August st. n. e publicat concurs la postul de notariu-adjunct în *Bocșa montană*. Dotație 900 corone salariu și 100 cor. rețut de cuartir. Cererile sunt a se trimite la protopretorul Knothy Gyula în Bocșa (Bogsán).

Virchow — la pensie. Se raportază din Berlin, că profesorul *Dr. Virchow* s'a hotărît să treacă la pensie. Nu de mult se vestise, că bătrânul savant e greu bolnav; din această boală s'a restaurat însă, dar totuși considerând etatea-l înaintată (e aproape de 80 ani bătrânul), cu tot dreptul poate să-și reserve spre odihnă restul vieții.

Mulțămirea publică. Dl. Mihail Gomboș proprietar în Vidra-de-sus a depus la institutul de credit și economii „*Doina*” din Câmpeni, suma de 1000 cor. pentru scopul edificării școlii noastre din Ponorel, edificarea căreia școle de altcum, în 2—3 săptămâni va fi și terminată. În numele comunei bisericesci Ponorel, exprim pe calea această susumitului domn, cele mai călduroase mulțămite. Abrud-sat, 25 Iulie (7 August) 1902. *Iosif Gomboș* comisariu consistorial în afacerea edificării școlii din Ponorel.

Corone eterne. Intru eternizarea memoriei regretatului Ioan Stanciu, econom, contribuie fiica sa mașteră Elena Sift, la fondul vânduvelor și orfanilor meseriașilor administrat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, suma de 2 cor.

Bătăie românească. Se depeșază de la Băile din Hall, că acolo s'a întâmplat un incident neplăcut între deputatul *Popovici* și un anumit *Smilovici*, ambii din România. Incidentul s'a născut din cauza unei certe. Deputatul *Popovici*, a dat o lovitură cu bastonul adversariului seu, răbindu-l la cap, ear' pe nevasta acestuia, care și-a apărât bărbatul, la mână. Publicul care a fost prezent la desfășurarea acestei scene, s'a repezit asupra lui *Popovici* și l'a luat la bătaie, dându-i mai multe lovituri. A intervenit gendarmeria care scăpându-l din mâinile mulțimei l-a arestat pentru provocare de scandal în loc public.

Veste bună. În jurul Vêrșetului va ajunge în curând la vîndare o moșie de trei mii de jugere, care acum e proprietatea unei vechi familii aristocratice magiare. Pentru cumpărarea acestei moșii s'au asociat 54 economi români, cari au făcut deja demersuri la băncile românești, ca să le crediteze banii de lipsă. — Așa spune „*Független Magyarországnak*” pe baza informațiunii primite din Vêrșet, — firesce, că nu cu bucurie. Titlul notiței numitului ziariu e „Pământ magiar în mâni valahe”.

Cinci milioane pentru canalizare. Societatea de canalizare arad-cenădiană a ținut zilele trecute ședință în Arad, în cauza construirii unui canal pe teritoriul comitatelor Arad și Cenad, hotărînd să încapă cât mai curînd lucrările de canalizare. Canalul va costa cinci milioane de corone și are menirea să prefacă în pământ roditoriu un teritoriu de 40,000 jugere, acum sterp. De altcum cauza acestei canalizări se trăgînează de vr'o zece ani.

Lăcomie cu urmări tragice. Soția lui I. Sebestyén din Gyöng (Ungaria) a fript pesci mici, în pînțelele cărora pusese otravă de cloțani. I-a pus apoi afară să se recesească, pentru-ca după aceea să-i pună pe locurile pe unde umbiau cloțanii. În timp ce femeia era ocupată în altă parte, a intrat în curte vecină-sa vîduva lui Iosif Szokora, cu gând să imprumute ceva. Această vîduvă a furat din ei vr'o zece. S'era i-a mîncat de cină împreună cu doi copilași ai ei, ear' peste noapte au murit și ea și copilașii.

Orașul Ciongrad — ars. Sâmbătă un foc grozav a mistuit întreg orașul Ciongrad (pe șinele Ungariei). O telegramă expedată Sâmbătă raporta următoarele: „Orașul Ciongrad e în flăcări. Ocanul face imposibilă stingerea. Puterea omenescă e neputincioasă față cu înfiorătorul flagel”.

„Știința căsniciei”. Sub titlul acesta cetim în „*Universul*” din București următoarele: „E de dorit ca femeia să fie stăpîna casei, ear' nu servitoarea casei, ca ea să nu fie numai menajera bărbatului, ci și tovarăsa lui de spirit. Bărbatul ostenit, supărat uneori, vine acasă spre a simți puțină fericire. De aceea nu e de ajuns ca să găsească o casă bine regulată, ci i trebuie și un spirit ornat. Femeia nu trebuie să uite că e bucuria, farmecul și fericirea familiei; marele principiu al politicii casnice e de a face ca bărbatului să-i pară căminul său mai plăcut de cât celelalte.

Femeia casnică are nevoe de multe calități: ordine, finețe, bunătate, vigilență și blîndețe.

Ea repară averile sdruncinate, ea știe să transforme belșugul în bogăție și strictul necesar în belșug. Femeia, în căsniciile sîrmene, este economia, ordinea, providența.

Ori ce influență pe care ea o câștigă, este un progres în moralitate.

Cea mai folositoare și cea mai onorabilă știință a femeii este deci știința căsniciei”.

Adevărat!

Ucis de trăsnet. În una din seriile săptămînei trecute descărîndu-se asupra comunei Săcza (lângă Cașovia) o furtună uriașă, clopotariul și alți trei țerani s'au dus să tragă clopotele, ca să alunge furtuna. Urmarea a fost, că prin curentul produs de mișcarea clopotelor electricitatea din atmosferă a fost atrasă spre turn, în care s'a descărcat un trăsnet puternic. Clopotariul și doi dintrîi însoțitorii săi au fost uciși de trăsnet, ear' al patrulea a fost ologit.

Împărțelă cu ucideri. Cetim în „*Magyar Polgár*” că Francisc Latkán, Adam Mister, Paul Szvinák și Iacob Bosner din Feriház fiind secerători în parte, după terminarea cu seceratul și-au pus împreună partea, au îmblățit-o și au început apoi să-și împartă grăunțele. La împărțelă au dat însă în ceartă, din care s'a dezvoltat pîruelă. Și fiind de față și soțiile lor, s'au amestecat și ele ajutînd fie-care bărbatului ei. Ele cu seceri și furcîe, ear' ei cu cuțite. Deodată Francisc Latkán cade mort, străpuns de Paul Szvinák. La această soția ucisului se repede la Szvinák și-i taie grumazii cu seceră. La sgomotul și strigătele de durere ale răniților au alergat la ei câțiva omeni din jur, cari punînd capăt turbatului măcel, i-au dus a casă; pe cale a murit și soția lui Miszter, așa că din cauza cătorva grăunțe, cu cât unul ori altul va fi voit să iee mai mult, trei inși și-au pierdut viața, ear' ceilalți cinci (2 bărbați și 3 femei) s'au ales cu răni și tăieturi de moarte.

Un dat interesant. Sâmbătă (9 August st. n.) la 1 minut și 1 secundă de ora 1 din noapte a fost un dat de tot interesant. În secunda aceea s'a împlinit a doua secundă din al doilea minut din ora a doua a zilei a doua din săptămîna a doua a lunii a doua din jumătatea a doua a anului al doilea din secolul de două-ori al zecelea (XX).

Foc în mîna băieților. Mai mulți băieți din Létanfalva (Ungaria) ajungînd să pună mîna pe câteva chibrite s'au ascuns într'un grajd și și-au făcut foc, ca să se jöce de-a fertul. S'a aprins apoi grajdul întreg, de la care în scurt timp au luat foc și două case din apropiere. Și casele și grajdul au ars serum. În grajd a căzut victimă focului și un băiat și vitele ce erau în el.

Veneția — în primejdie. După catastrofa întemplată clopotniței de la biserica San-Marc, se ivesc pentru monumentele arhitectonice ale Veneției presemne de aceeași catastrofă. În zidurile paratului dogilor (Palazzo-Reale) se ivesc tot mai multe crepături, așa că numai reparări grabnice ar pute dîr să împedecă catastrofa; e pe cale de a se prăbuși și biserica *San-Stefano*, cum și biserica *San-Giovanni e Paolo*. La biserica *San-Stefano* încă în săptămîna penultimă s'au observat crepături în zid, ear' Marți (săptămîna trecută) au căzut cărămizi și bolovani din zidul clopotniței. Turnul acesta e cel mai înalt întrînt toate din Veneția, ear' acum trebuie să-l demoleze numai astfel putînd fi evitată catastrofa prăbușirii. În biserica *San-Giovanni e Paolo* au căzut cărămizi din boltitură chiar în timpul serviciului divin.

Petrecere în Zlatna. Reuniunea femeilor române greco-catolice din Zlatna învîită la petrecerea cu dans, ce se va aranja în 15/28 August 1902 (în ziua de Sfînta-Maria-mare, patrona Reuniunii) la 1/29 ore s'era în pavilionul ospătăriei comunale din loc. Prețul de intrare de persoană: 1 cor. 50 fil.

Bilete se pot procura la presidenta Reuniunii dna Elena Albini și s'era la casă. Venitul curat este destinat pentru fondul Reuniunii Suprasolviri se primesc cu mulțămire și se vor cuita pe caleziaristică. De mîncări gustose și beuturi bune se îngrijesce comitetul. Programul e stabilit astfel: I. În 15/28 August, înainte de amiază, asistare la celebrarea sf. Liturgii în biserica greco-catolică din loc.

II. Dansuri populare în „*Costă oprită*” de la 1 oră până la 7 ore p. m.

III. Petrecere cu dans în pavilionul ospătăriei comunale de la 1/29 ore s'era.

IV. În 16/29 August excursiuni: 1. în ținutul romantic pe drumul Al-mașului.

2. la steampurile (sistem de California), pe cum și la funicularul minelor de aur, ale societății din Boteș.

3. la „*Detunata*”.

4. la „*Piatra caprii*”.

5. la topitările de aur din Zlatna.

De trăsuri și ciceroni se îngrijesce comitetul.

Doritorii de a lua parte la aceste excursiuni prin ținuturile atât de romantice din jurul nostru sunt invitați a se anunța cu cel puțin 24 ore mai înainte la dl I. Crișan, secretariul Reuniunii.

Înșelătorie — genială. O femeie din Buenos-Ayres (America) într-o Duminecă a rămas în biserică până au eșit toți credincioșii, apoi s'a plîns preotului, că în timp ce era adîncită în rostirea rugăciunilor, cineva i-a furat din buzunariu banii. Preotul s'a scandalizat, că tocmai în biserică, în timpul serviciului divin s'a întemplat furtura, și în Dumineca următoare a ținut predică aspră contra hoției, somînd pe hoțul născut să restituie banii, punîndu-i pe treptele amvonului. Ziua următoare s'a și prezentat o femeie în doliu, care mărturisind cu mare poezie că ea a furat banii, a dat preotului o bancnotă mare (în banii noștri cam de 400 corone) ca să o predea păgubasei. Bunul preot s'a bucurat de poezia hoției, și chemînd apoi la sine pe păgubasa i-a predat bancnota. Această de bucurie că și-a căpătat banii, a oferit pe sîma bisericii 40 corone. Preotul a reținut bancnota, dînd femeii 360 corone din banii aflători în cassetă bisericeii. Ce mare i-a fost însă surprinderea, când la câteva zile avînd să plătească ceva pentru biserică s'a constatat că bancnota e falsă! — Femeile fuseseră companioane la înșelare.

De vîndare se află la inspectorul realităților archidiecesane ambele podișore din biserică acum demolată a parohiei centrale din Sibiu-cetate, amvonul precum și mai multe strane și obiecte, cari s'au scos din ea. Cei-ce doresc a le cumpăra să se adreseze P. O. D. Pantalion Lucuța.

Intrunire agricolă.

Invitare.

Subsemnatul comitet central, în frățescă conțelegere cu fruntașii comunei *Mag*, va ține Duminecă, la 4/17 August st. n. în această comună o intrunire agricolă la care se va vorbi despre cultura albinelor și a pomilor, despre însemnătatea însoțirilor de credit sîtesci sistem Raiffeisen, cum și despre alte eventuale afaceri de interes general economic.

Inceputul la orele 11 a. m.

Ne luăm voie a invita la această intrunire pe toți membrii și spriginitorii cauzelor noastre economice.

Sibiu, în 9 August n. 1902.

Comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*”

În absența dlui pres.:

Romul Simu

membru în comitet.

Victor Iordășianu

secretar.

Cărți și reviste.

Au eșit de sub tipariu în ediții noue emendate și augmentate, și se află de vîndare în *Librăria archidiecesană* următoarele cărți de școlă:

1. *Istoria biblică* cu ilustrațiuni și cu o chartă a Palestinei, pentru școlile medii inferioare și școlile civile, de *Dr. Ilarion Pușcariu*, Archimandrit. Prețul broșat 1 cor. 10 fileri.

2. *Manual de istoria bisericească* pentru școlile medii și comerciale, în două părți, a) *Istoria bisericească generală* și b) *Istoria bisericeii ortodoxe române* de *Dr. Ilarion Pușcariu*, Archimandrit. Prețul, broșat, 2 corone.

Nr. 461/1902 prot.

[139] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători vacante din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. **Feldiôra**, cu salariu 600 cor., solvite anticipative, anume:

- a) 520 cor. de la biserică, ear' 80 cor. din cassa alodială cu drept de pășunit pentru 6 vite;
- b) pentru 1/4 juger grădină 10 cor.;
- c) relut de cuartir 60 cor.

Dreptul de cuincuenal numai atunci îl va primi învățătorul definitiv după ce va servi la școala aceasta 5 ani neîntrerupt.

Învățătorul ales este obligat a ține cu ceialalți 2 colegi școala de repetițiune.

Asemenea Dumineca și sârbătorea va cânta răspunsurile de la Sf. liturgie cu elevii de școală pe cari are a-i conduce cu ceialalți colegi în rînd la biserică.

2. **Târlungeni**, cu salariu anual de 600 cor.: solvibile în rate lunare decursive și relut de cuartir. Cuincuenalele se vor computa după cinci ani de serviciu neîntrerupt de la instituirea lui definitivă.

De la concurent se cere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta suplicele lor la subscrisul oficiu, în termenul indicat, instruite conform legii.

Brașov, în 24 Iuliu, 1902.

Oficiul protopresbiter al Brașovului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Ioan Petric
protopresbiter.

[140] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători vacante din comunele bisericesci ale protopresbiteratului Câmpeni, și anume: 1. **Gârda-de-jos**, 2. **Lăpus**, 3. **Lăzesci**, 4. **Neagra-de-jos**, 5. **Poiana—Valea-verde**, 6. **Ponorel**, 7. **Sohodol—Peleş** (în fie-care câte un post) și 8. **Vidra-medie** (2 posturi) se scrie concurs cu termenul de 15/28 August a. c.

Venitele sunt: salariul de câte 600 cor. din repartiție, locuință și grădină.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi se-și trimită concursul la oficiul protopresbiter al în termenul deschis.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Câmpenilor pe baza decisiunilor respectivelor comune bisericesci.

Câmpeni, 4 Iunie 1902.

Romul Furdui
protopresbiter.

Nr. 428/1902 prot.

[141] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch al doilea în parochia de clasa primă, biserică Sf. Adormiri, din **Satulung**, protopopiatul Brașovului pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale din 2/14 Iuliu a. c. Nr. 6642 B. se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea dotațiunei de la stat.

Refectanții își vor așterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vîgore în termenul susindicat la oficiul protopresbiter al gr. or. al Brașovului, și vor ave a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a celebra și a cuvînta.

Comitetul parochial din Satulung biserică sf. Adormiri în conțelegere cu subscrisul. Oficiul protopresbiter al gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric
protopresbiter.

Povești

pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Șpan.

Se pôte procura cu prețul de 1 corônă de la

Librăria Tipografiei archidieceesane.

Nr. 589/1902

[138] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători de la școlile comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Ferihaz**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

2. **Hendorf**, cu salariu anual de 601 cor. și 68 fileri, și anume: în bani 328 cor. și 88 fileri, în naturalii 220 cor. 80 fileri, de la stat 52 cor.

3. **Zoltan**, cu salariu anual de 600 cor. prin repartiție de la popor, cuartir în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

4. **Criț**, cu salariu anual de 600 cor., din cari 166 cor. din cassa bisericei, 434 cor. de la stat, cuartir, grădină și lemnele necesare de foc.

5. **Meșendorf** (filie), cu salariu anual de 600 cor., și anume: 460 cor. de la stat, 140 cor. din cassa alodială, cuartir, grădină și lemnele necesare de foc.

Învățătorii din Criț e deobligat a instrua, până la întregirea salariului de la stat, pe săptămână două zile și copii din filia Plôșterf pentru care va primi o remunerațiune anuală de 100 corône.

Cuincuenaliile pentru posturile învățătoresci de sub Nrii 2, 4 și 5 sunt asigurate.

Refectanții la aceste posturi au îndatorirea a provede instrucțiunea școlarilor de la 6—12 ani și celor de la 13—15 ani și a ține în Dumineci și sârbători strană în biserică, și a conduce cântările liturgice, se-și așternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vîgore, subscrisului oficiu protopresbiter al până la termenul indicat, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Dumineca sau sârbătore în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale, — preferindu-se cântăreții buni.

Sighișora, 25 Iuliu 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tracului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 600—1902

[115] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători de la școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Lupșei, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bedeleu**, salariu 600 cor. de la popor, locuință liberă în noul edificiu școlar după ce se va termina, și lemne de foc.

2. **Buru**, 160 cor. de la popor, pentru 440 cor. s'a făcut cerere la stat.

3. **Lunca**, salariul se solvesce cu 300 cor. din repartiție și 300 ajutoriu de stat; locuință liberă în edificiul școlei și lemnele de foc.

4. **Muncel**, salariu 600 cor., 400 cor. de la popor, 80 cor. din cassa bisericei și 120 cor. ajutoriu de stat; locuință liberă și lemnele.

5. **Ocolișul-mic**, 300 cor. de la popor, pentru 300 cor., s'a făcut cerere cătră stat; locuință liberă și lemnele de foc.

6. **Orești**, 160 cor. din repartiție, pentru 440 cor. se face cerere cătră stat.

7. **Poșaga-de-jos**, 600 cor. salariu, 400 cor. din repartiție, 200 cor. de la stat, lemnele de foc și locuință în edificiul școlei.

8. **Runc** cu filia **Lunca-largă**, salariu de la popor 400 cor., de la stat s'a cerut 200 cor., locuință liberă și lemnele de foc.

9. **Sălciva-de-jos**, salariu 600 cor. din repartiție de la popor, locuință în edificiul școlei și lemnele de foc.

10. **Valea-Lupșei**, de la popor 200 cor., cerute de la stat 400 cor.; locuință convenabilă și lemnele pentru foc.

Învățătorii aleși folosesc și grădinile școlare și primesc și diurnele prescrise pentru conferențe.

Afară de cualificația conform legii, de la concurenți se mai cere se știe cântările bisericesti. Cei-ce vor ave cunoscințe musicale vor fi preferiți, și pentru casul de a înființa coruri — după puțină — vor fi deosebi remunerați.

Concurenții se vor prezenta, nainte de alegere, în vre-o Duminecă ori sârbătore în comuna pentru care a competat, pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoscință și cu poporul.

Concursele înzestrate cu documentele recerute se vor așterne subscrisului oficiu protopresbiter al în termenul deschis.

Ofenbaia, în 5 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Lupșei în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasile Gan.
protopresbiter.

Nr. 726.

[117] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiiului se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Boița**, două posturi, salariu anual câte 600 cor., cuartir în natură eventual relut de cuartir 40 corône, și câte 4 stângini de lemne.

2. **Cornățel**, un post, salariu anual 600 cor. cuartir în natură și lemnele necesare.

3. **Gusterița**, un post, salariu anual 600 cor., și adecă 500 de la popor din repartiție, 100 cor. de la comuna politică, 40 cor. relut de cuartir și 3 1/2 stângini de lemne.

4. **Ocna-inferiôră**, un post, salariu anual 600 cor., relut de cuartir 40 cor. și lemnele necesare.

5. **Riusadului**, un post, salariu anual 600 cor. din cassa alodială, cuartir în natură și lemnele necesare.

6. **Ruși**, un post, salariu anual 600 cor. și anume 300 de la stat și 300 de la popor din repartiție, relut de cuartir și lemnele necesare.

7. **Sadu**, 3 posturi, salariu anual câte 600 cor. din cassa alodială, cuartir în natură și lemnele necesare.

8. **Slimnic**, un post, salariu anual 600 cor. de la popor din repartiție, relut de cuartir și lemnele necesare.

9. **Vurpér**, un post, salariu anual 600 cor. de la popor din repartiție, cuartir în natură și lemnele necesare.

10. **Ocna-superiôră**, un post, salariu 600 cor. din repartiție, cuartir în natură și lemnele necesare.

Cuincuenalele se vor computa la tôte posturile de învățători după cinci ani de serviciu în comuna respectivă.

Refectanții la vre unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în comuna respectivă spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesci. Concursurile instruite în sensul legilor din vîgore se se așternă la subsemnatul oficiu protopresbiter al în termenul deschis.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetele parohiale. Sibiiu 11 Iuliu 1902.

I. Papiu
protop.

Nr. 169/902.

[120] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în **Acliu** se scrie prin acêsta concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației de la stat.

Pe baza Ș. 8 din Regulamentul pentru parochii pe un an compete jumătate venitul preotesei văduve.

Refectanții la acest post își vor așterne suplicele lor instruite conform normelor în vîgore în termenul susindicat la oficiul protopresbiter al gr. or. Seliște și vor ave, intru cât sunt necunoscuți în parochie, a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore, înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra și a cuvînta. La concurs se admit numai absolvenți de VIII cl. gimnasiale.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. Seliște în conțelegere cu comitetul parochial din Acliu.

Seliște la 14 Iunie 1902.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

[129] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala noastră din **Beclian**, protopresbiteratul Făgărașului se scrie prin acêsta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 600 cor. plătibile în 4 rate egale anticipative, cuartir liber și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile concursuale instruite conform legilor în vîgore la subscrisul oficiu protopresbiter al până la termenul sus indicat, avînd totodată a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, pentru-că cel ales este datoriu a ține în Dumineci și sârbători strană și a cânta cu elevii la sânta liturgie.

Concurenții cu cualificațiune superiôră, și cu cursul ordinariu pedagogic vor fi preferiți.

Făgăraș, 15 Iuliu 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Făgărașului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Iuliu Dan
protopop

Nr. 467—1902

[116] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu de la școlile elementare din comunele mai jos numite, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Roșcani-Mihăești**, cu salariu de 600 corône, cuartir și lemne.

2. **Fintoag**, cu salariu de 600 corône, cuartir și lemne.

3. **Bătrina**, cu salariu de 600 corône, și anume 400 cor. în bani, ear' restul în naturale, cuartir și lemne.

4. **Brînic**, cu salariu de 600 corône, din care 530 cor. în bani ear' restul în naturale, cuartir și lemne.

5. **Lăpușul-superior**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

Cei-ce doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne rugărilor concursuale instruite conform legii, la subsemnatul oficiu ppresbiter al, în termenul deschis.

Se observă că întră concurenți vor fi preferiți cei cari sunt și cântăreți buni și în urmare ar fi bine ca înainte de alegere se se prezenteze concurenții la biserică spre a se face cunoscuți poporului.

Dobra, la 5 Iulie 1902.

Oficiu protopresbiter al gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioșif Morariu.
protopresb.

Nr. 275/902

[121] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parochiei **Cărăstău** se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima pulicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea dotațiunii preoțesci de la stat.

Concurenții au a-și așterne suplicele instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiter al în termenul deschis și după prealabila încunosciințare a protopresbiterului se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra și a cuvînta.

Bra d, la 15 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Zaranului în conțelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian
protopop.

Nr. 693.

[137] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători mai jos însemnate se scrie concurs cu termen până în 15/28 August a. c.

1. **Romos**, postul al doilea cu salariu anual de 600 cor. din cassa bisericei; relut de cuartir 40 cor. și patru stângini de lemne pentru încălzițul în primo loco al salei de învățămînt.

2. **Gelmar**, un post cu salariu de 600 cor. plătabil din ajutoriu de 360 cor. de la stat, în două rate, și din 240 cor. repartițiune școlară; cuartir în edificiul școlei și lemne pentru încălzițul.

3. **Pischinț**, un post cu salariu de 600 cor. în care este socotit pămîntul școlar cu 120 cor., pășunatul cu 36 cor., dreptul la pădure 4 cor. și 240 cor. din repartițiune școlară; cuartir în edificiul școlar și lemnele pentru încălzițul.

La tôte aceste posturi cuincuenalele legale după un serviciu neîntrerupt în comuna unde va fi ales.

Cei aleși sunt datori a merge Dumineca și în sârbătore cu copii la biserică și a cânta la liturgie.

Concurenții se-și subșternă în termenul indicat cererile instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu și se se prezenteze în biserică spre a se face cunoscuți poporului.

Oficiul protopresbiter al gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Orăștie, 22 Iulie, 1902.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Dr. Miron E. Cristea
archidiacon.

Cuvîntare
ocasională

la demolarea bisericei
din Sibiiu-cetate.

Prețul 40 fil.

Cuvîntare
contra

beției.

Prețul 30 fil.

Porto costă 6 fil. Se pot procura de la

Librăria archidieceesănă.